

Nasjonalhjelpens fond for krigens ofre,
Universitets gt 3,
Oslo 1.

ref.: Lbu/LK
P.1106/07

Deres brev av 9.ds.

Helt ærlig så forbauser det meg at denne sak nå første kommer opp idet den forlengst burde vært undersøkt.

Det er vel nærmest et held at vi som den gang arbeidet med Bardufoss fangeleir nå er i live.

En av våre dyktigste og mest uforferdete medarbeidere, fru Ruth Høeg, Bardufoss, døde 26.april i år, og burde forlengst hatt en takk i en eller annen form av samfundet, og det minste man kunne gi henne hennes minne var en dekorasjon post mortem.

Det er riktig at jeg var ansvarshavende for all hjelp til Bardufoss over Finnsnes, og delvis over Tromsø i de årene. Og min hovedkontakt var det naturlig at Ruth Høeg ble.

Hun var jo A/s Troms Innland Rutebils ekspeditør på Andselv(Bardufoss), altså det selskapet hvor jeg var disponent. Men det var ikke i egenskap av henholdsvis ekspeditør og disponent i billaget(Troms Innland Rutebil) at Ruth Høeg og jeg spilte hovedrollene i fangehjelpen med matforsyning, transport,

innbringning i leiren m.v. det var for oss en hjertsak landsmenn i nød, at vi var ansatt i et kommunikasjonsselskap hjalp selvsagt, men det var ikke avgjørende.

Ingen hadde oppnevnt oss, og vi var ikke engasjert i matforsyningen til leiren ad legal vei.

Vi tok ansvaret via illegal vei, og hvis det var noen Røde Kors-forsyning så merket vi mindre til det. Selvsagt transporterte vi opp til Bardufoss alt som var kartert, også det som Røde Kors ville sende.

Forholdene på Bardufoss var til å begynne med og i lang tid utover usedvanlig slette for å bruke et mildt ord, og de rapporter vi fikk derfra tydet på at fangene fikk alt for lite å spise, slik at det hendte at de likefrem sloss om fiskeavfald og spiste skudd på buskene. Derfor måtte vi skaffe mat på alle de måter det var oss mulig, og hurtigst mulig.

Vi åpnet uten av billaget hadde kjennskapet til det ,en egen bilrute, selvsagt illegal, mellom Tromsø og Olsborg i Målselv, hvor vi benyttet ysteriet der til et slags depot, hvorfra vi senere etter behov bragte varene inn i leiren. Leder, "agent" og vareledsager var fhv., nå avdøde los Breivoll som gjorde en fin jobb, bl.a. ved å skaffe "varer" i Tromsø. Vi benyttet i stor utstrekning tyskere på Bardufoss, som var "smurt" og preparert av oss med tran m.v. til å bringe varene inn i leiren til fangene.

De hadde jo kone og barn selv hjemme i Tyskland, og de hadde det vel ikke for fett heller så de var lette å korrupere.

På Finnsnes hadde tyskerne laget matvarelager i tre av billagets garasjehaller. Vi syntes det var en smule "urettferdig" at tyskerne hadde mat på Finnsnes når våres gutter på Bardufoss sultet, og

derfor laget vi et lite tyverigjeng som rundstjal tyskerne for matvarer som vi så fraktet opp til Bardufoss, delvis kartert gratis med billagets ruter, delvis gjemt i postsekker. Tobakk stjal vi også i den grad at tyskerne på Bardufoss bommet fangene der etter en røyk. Dette kom opp i 1945 hvorfor jeg måtte stikke av til Telemarken til etter kapitulasjonen.

Etterhvert ble da forholdene på Bardufoss bedre og bedre, delvis takket vårt arbeid. Hjelp utenfra fikk vi også i meget stor utstrekning etter at det ble kjent blant gode nordmenn hvorledes man kunne få saker og ting inn i leiren. Selv fikk jeg gleden av å sende inn i leiren julegave til hver enkel fange Julen 1944, nemlig 800 julkaker av fineste hvite mel med rosiner og korinter. Noe slikt trodde vi ikke eksisterte i landet lenger. Nå kan jeg røpe at kakene kom fra Wilh.Hoff Trondhjem. Det var så mange kartonger med kaker at vi ikke fikk anledning til å fjerne mitt navn på den.

Nå var forholdene som nevnte blitt bedre og bedre, og hjelpen var ledet inn i "konventionsjonelle" baner.

Det hendte til stadighet at noen av fangene slapp ut av leiren, og mange visst knapt hvor de var.

Ihvertfall var de blakke, og Ruth Høeg tok hand om den på Bardufoss og sendte dem til meg med billagets biler. Så måtte jeg opp på Finnsnes med "faddere" til fangene, og så bodde de hos oss til vi fikk leilighet til å få dem avgårde med båt og jernbane til Grini hvor de fikk "Freischein".

Og var det tid til det satte jeg fangene i gang med å sløye og salte hver sin halvkasse med fiske til å ha med seg hjem. Fiskene betalte jeg med penger jeg fikk tak i illegalt, bl.a. gjennom tanntekniker Nilsen og sosialkurator frk.Harmbo, Trondhjem.

Senere kastet Ruth og jeg oss inn i arbeidet for fangene på Kvæangsfjellet, Badereidet, transporten av Finnmarksbefolkning ut av faresonen fra Alta da Finnmark ble brent, men det er en annen skål. Jeg håper jeg ikke har glemt for meget, det er jo så lenge siden og selv er jeg nå over 75 år, men størsteparten er brent inn i oss som var med. Ingen av oss har bedt om noen påskjønnelse eller takk, men det er bittert at Ruth Høeg skulle gå bort uten å ha fått en offisiell takk for hennes strålende frihetselskende og menneskekjærlige arbeide.

Det er så mange som er blitt hedret for sin innsats under krigen og som kanskje ikke har "gjort så meget" for så "mange" som hun gjorde.

C.F.Lühr